

ІВА́Н ГАЛАВАСЁ́К, Галаварэз, Сценцель, Калінавік, Пасны, свята Адсячэння галавы Іаана Хрысціцеля (11 верасня н.ст.). У гэты дзень забаранялася есці скаромнае, а таксама ўжываць круглыя плады, каб не быць падобнымі на Ірадыяду, якая забаўлялася галавой Іаана Хрысціцеля, нібы яблыкам (парушэнне гэтай забароны пагражала нарывамі на целе). Верылі, што на працягу года адсечаная галава Іаана Прадцечы прырастае да свайго месца, аднак калі на І.Г. карыстацца нажамамі і сякерамі, то яна можа зноў аддасці. Таму стараліся ў гэты дзень нічога не сячы і не рэзаць, нават хлеб ламалі рукамі ці наразалі лусты загодзя. Калі на І.Г. варылі бацвінне, то пазбягалі чырвонага, баючыся, што на працягу года ў доме пральца чыя-небудзь кроў. Каб у гаспадарцы нічога не згарэла, імкнуліся выпаліць у печы загодзя, стараліся не завозіць у хлявы сена і ўвогуле пазбягалі рабіць што-небудзь істотнае. Дзяўчаты не расчэсвалі на І.Г. косаў, каб не выклікаць каўтуна ці галаўнога болю. На Палессі на Калінавага Івана ламалі каліну і варылі з ёю кісель ці кашу, каб цэлы год не балела галава.

Літ.: Беларускія народныя прыкметы і павер'і. Кн. 2. Жыцця адвечны лад. Мн., 1998. С. 521—523.

У.А.Васілевіч.